

დღეღმას

№10, 2016

ზონა ვაშაკიძე

სყვანთახ

პირი მზის და პირი მთვარის,
პირი ვარდის.. ზამბახისა.
აკვნის მტრედი, სიხარული
ამ ცისა და ამ ბალისა.
ჩვილი ნერგი, თოთო ყლორტი,
იის სუნთქვა და სურნელი...
ქვეყნის ხვალინდელი დილა,
მომავალი სასურველი.
დედის გული, მამის ძალა,
სასოება... სანუკვარი,
ღმერთო, ისეთი გაზარდე,
დააჩინოს მამულს კვალი.

ლია კობალაძე

ხვალ ნახეთ, რა ყაყვი რაცაგვს

ხშირად მიწყრება ბებია,
ნუ ხარო, შარახვეტია,
რა მეტისმეტად გაქსუვდი,
რა თავი აგინყვეტია?
მამა ონავარს მეძახის,
მტუქსავს: – რად გახდი კერპიო,
არც დედა მაკლებს საყვედურს, –
მამ, არ ხარ გასანკეპლიო?

მხოლოდ ბაბუა არა მთვლის
უსაქმურ ნაცარქექიად, –
რა საქმე გაუჭირვეთო,
ბავშვი ბავშვურად ცელქია.
შლეგია, მაგრამ ნერგია, –
ადვილი მოსადრეკია,
ხვალ ნახეთ, რა კაცი დადგეს,
დღეს მართლაც ჩიტირეკია!..

მხატვარი
ლამა სულაკაური

კვირადღე

მარია ნიკლაური

ქალაქს ბევრი ქუჩა და გზაჯვარედინი ჰქონდა, მაგრამ ელენესა და სანდროს ყველაზე მეტად ის ქუჩა უყვარდათ, რომლითაც თავიანთი სახლიდან ზოოპარკში მიდიოდნენ ხოლმე. მათი სახლის აივნიდან ზოოპარკი მოჩანდა კიდეც. ქალაქში იყო კინოთეატრებიც, ატრაქციონებიც, ტბაც. ბავშვებს კი ცხოველებთან სტუმრობა ყველაფერს ერჩინათ. სულ კვირის დადგომას ელოდნენ. შაბათს მოამზადებდნენ გაკვეთილებს და მთელ კვირადღეს ზოოპარკში ატარებდნენ. სხვა დღეებსაც სიამოვნებით გაატარებდნენ აქ, მაგრამ სად ეცალათ? ორშაბათს, სამშაბათსა და ოთხშაბათს, სკოლის შემდეგ ჭადრაკი, ინგლისური და ცეკვა ჰქონდათ. ხოლო ხუთშაბათს, პარასკევსა და შაბათს ყველაფერი ხელახლა მეორედებოდა. მეგობრების დაბადების დღეებზეც ხომ უნდა ევლოთ, ახალი ფილმიც ხომ უნდა ენახათ? საქმეს რა დაღევედა, ამიტომაც კვირა ყველაზე საყვარელი დღე იყო ბავშვებისთვის.

ზოოპარკში უამრავი მეგობარი ჰყავდათ. აქეთ – მგელიო, იქით – თეთრი თუ მურა დათვები. ცოტა მოშორებით სპილო ცხოვრობდა. სელაპი და ბეჭემოთიც მათი მეგობრები იყვნენ. მაიმუნები, ყანჩები, აქლემები... სულმოუთქმელად ელოდნენ პატარების გამოჩენას. ზებრა, ჟირაფი, ფარშავანგი – ყველა აქ იყო.

ბავშვებს სახლიდან ზოოპარკამდე ორი ქუჩის გადაჭრა უწევდათ. იქვე შუქნიშანი იდგა – ელენემ და ანდრიამ კარგად იცოდნენ, რომ მხოლოდ მწვანე ფერის ანთებისას შეიძლება ქუჩის გადაკვეთა. მერე ერთ მინისქვეშა გადასასვლელსაც გაივლიდნენ და უკვე ზოოპარკის შესასვლელიც მოჩანდა. ხმაურით დაქროდნენ ქუჩაში მანქანები და ავტობუსები, ზოოპარკში კი სიმშვიდე იყო. ეზოში ბევრი ხე იდგა და მხოლოდ ვოილერებიდან და გალიებიდან ისმოდა ცხოველების ათასნაირი ხმა.

ზოოპარკის ეზოში, ერთ მაღალ ხეზე, ციყვებს ჰქონდათ ფუღურო. ბავშვებმა ამ ცი-

ყვებს სახელებიც დაარქვეს: ბობო და ბუბა. ოღონდ ვერ არჩევდნენ, რომელი ბობო იყო და რომელი ბუბა. ამიტომაც ასე ეძახდნენ – ბობო-ბუბა.

შინ მისასვლელად ციყვებს არც კიბე სჭირდებოდათ და არც ლიფტი. მთელი დღე ზევით-ქვევით დარბოდნენ. ხან გირჩებს აგროვებდნენ, ხან თამაშობდნენ, ხან სხვა ხეებზე და სხვა ფუღუროებშიც დაძვრებოდნენ და საზამთროდ საკვებს იმარაგებდნენ. ციყვებთან დამეგობრებულ ელენეს და სანდროს ზოოპარკში წამოსვლის წინ ბებია პატარა ჩანთით ატანდა ხოლმე ხორბლისა და სიმინდის მარცვლებს, ცოტა თხილს, ცოტა კაკალს, რამდენიმე პატარა ვაშლს და ასე გზავნიდა შვილიშვილებს სასეირნოდ. ბავშვებმა იცოდნენ, რომ მეგობრებს ძალიან ახარებდა მათი მორთმეული საჩუქრები. ჰოდა, უნანილებდნენ: სპილოს ვაშლი ერგებოდა ხოლმე, ციყვებს – კაკალი, ხორბალი – ფრინველებს.

ერთხელ ბობო-ბუბა მთელი კვირადღე ელოდებოდნენ ბავშვების გამოჩენას, მაგრამ ისინი იგვიანებდნენ. ციყვებმა გადაწყვიტეს, მოდი, ჩვენ ვესტუმროთ ელენეს და სანდროს სახლშიო. რა იცოდნენ, რომ ბავშვები იმ კვირადღეს სკოლიდან ექსკურსიაზე, მუზეუმში წაიყვანეს.

ჰოდა, გადახტნენ ხიდან ხეზე, მერე კიდეც ხეზე და პირდაპირ ქუჩაში ამოყვეს თავი.

– რამდენ ცხოველს უცხოვრია აქ! – ნამოინრიპინა გაოცებულმა ბობოციყვმა და მანქანებს დაუნყო ყურება.

– შეხედე, შეხედე, რამხელა ცხოველია! ხომ არ გადაგვყლაპავს? მგონი, ვერ დაგვინახა, გადავრჩით, – ახლა შეშინებულმა ბუბაციყვმა დაინრიპინა.

ეს დიდი „ცხოველი“ ავტობუსი იყო. ციყვებს ეგონათ, დიდი ცხოველი პატარებს მისდევდა ჩასაყლაპად.

– ალბათ, არ შიოდა. ხედავ, რამდენი ადამიანი გადაუყლაპავს უკვე? – ამბობდა გაოგნებული ბუბაციყვი და ავტობუსში მსხდომ

მგზავრებს უყურებდა – ზოგი სკამზე იჯდა, ზოგი ფეხზე იდგა.

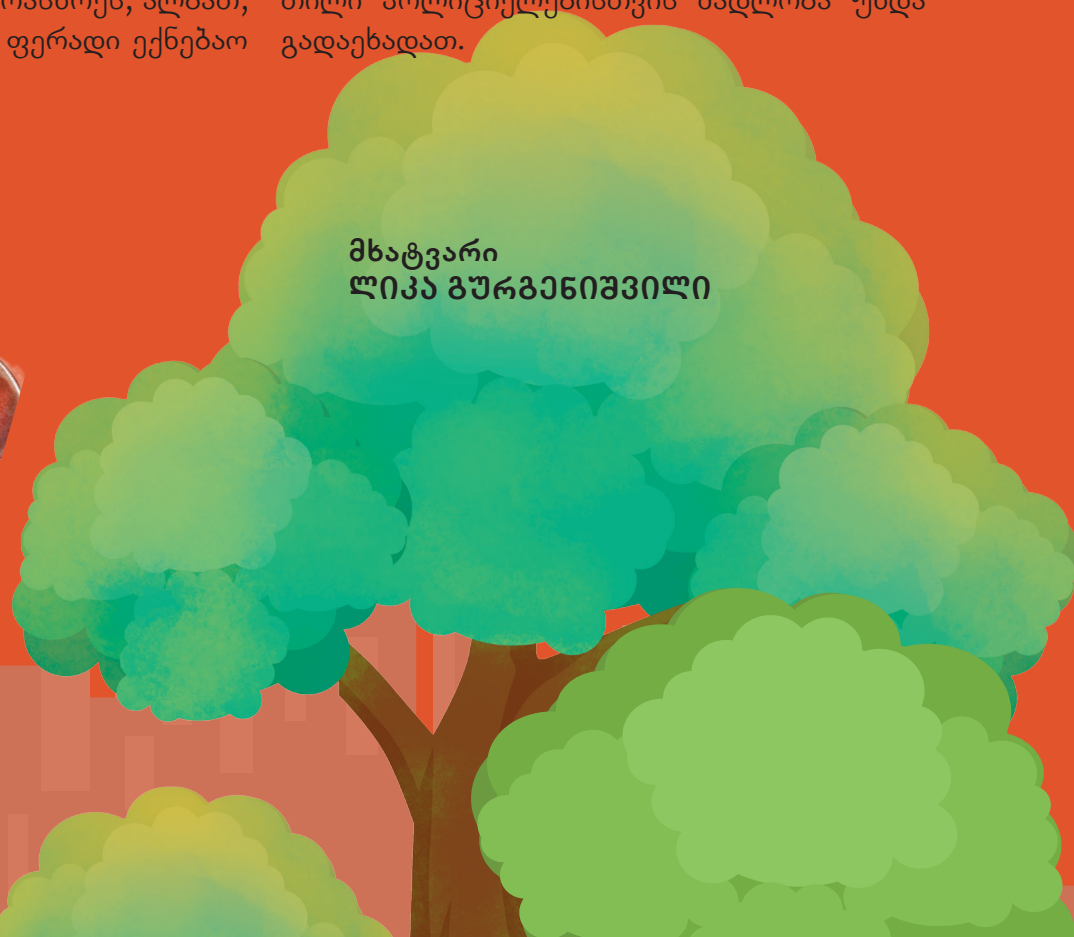
– ხედავ, რა ყოჩაღია ის კაცი აი, ამოხტა კიდეც ამ გოლიათი ცხოველის მუცლიდან. ალბათ, გმირთაგმირია! – თქვა ბობომ და ერთ მგზავრს გააყოლა თვალი, რომელიც, ის-ის იყო, ავტობუსიდან ჩამოვიდა და ტროტუარს გაუყვა.

გაოცებულმა ციყვებმა ისიც შეამჩნიეს, რომ ზოგიერთი ადამიანი მიწაში, დაბლა ჩადიოდა. რა იცოდნენ, რომ მიწისქვეშ მეტრო იყო და მატარებელს მგზავრები უფრო სწრაფად გადაყავდა, ვიდრე ამ მანქანებსა და ავტობუსებს?

ბევრი იხტუნეს ხან ხეებზე, ხან ბუჩქებზე, მაგრამ ელენესა და სანდროს სახლს ვერ მიაგნეს. ვერც უკან, ზოოპარკისკენ დაბრუნდნენ... ამდენი მორბენალი მხეცისა და ხმაურისაგან თავგზა აებნათ. აღარც მაღალი ხე ჩანდა ირგვლივ, აღარც დაბალი. ადამიანებს ყველა ხე გადაებელათ ან მოექრათ. ციყვებმა აღარ იცოდნენ, საით წასულიყვნენ და უცებ ერთი უცნაური ხე დაინახეს. იფიქრეს გვეშველაო. ხეს, მართალია, ფოთლები და ტოტები არ ჰქონდა, მაგრამ ხან ყვითლად ანათებდა, ხან წითლად, ხან მწვანედ. ბევრი აღარც უფიქრიათ, უცებ შეხტნენ და ხეს კენწეროში მოექცნენ. იმის გაფიქრება კი მოასწრეს, ალბათ, ამ ხეს რკოც ფერადი ექნებო

და დაიწყეს გაყოფა-განაწილება: – მოდი, მე წითელ რკოებს დავიტოვებ, შენ მწვანე რკოები შეაგროვე, ყვითელი რკოები კი ჩვენ მეგობრებს ვაჩუქოთო, – წრიპინებდა ბობოციყვი. ბუბაციყვი კი ფიქრობდა, როგორ მოეკრიფა ეს დიდრონი ფერადი ნაყოფი, რომ უეცრად ქუჩაში ყველა მორბენალი მხეცი გაჩერდა. ატყდა ჩოჩქოლი. მალე მათ ხეს ერთი უცნაური მხეცი მოადგა, ჟირაფივით მაღალი კისერი კიდეც უფრო დაიგრძელა და ციყვებს მიუახლოვდა. თურმე ეს ჟირაფი კი არა, ამწე ყოფილა და ზედ პოლიციელი მდგარა: ელენესა და სანდროს, რომლებიც ექსკურსიიდან ბრუნდებოდნენ, შეუმჩნევიათ შუქნიშანზე ასული ორი ციყვი, უცნაურ თავიანთი მეგობრები ბობო-ბუბა და ბებიასთვის უთხოვიათ მათი შველა. ბებიასაც აუღია ტელეფონი, დაურეკავს პატრულში და ბავშვების თხოვნა გადაუცია. ახლა სწორედ პატრულის ამწეს შეეჩერებინა მოძრაობა ქუჩაში – შუქნიშანთან მისულს ციყვების ჩამოყვანა გადაუწყვეტია. დაბლა კი მომლოდინე ელენე და სანდრო ხტუნავდნენ. რა კარგია, რომ მეგობრებს დაეხმარნენ! რა იცოდნენ ბავშვებმა, რომ ციყვები სწორედ მათ სანახავად იყვნენ წასულნი?

ელენე მადლობას უხდოდა პოლიციელს, სანდროც – თან ისე, რომ ბებიას სულ არ დასჭირვებია მათთვის შეეხსენებინა, რომ კეთილი პოლიციელებისთვის მადლობა უნდა გადაეხადათ.

მხატვარი
ლიკა გურბენიშვილი

ԱՅՄՅՅ

ՄԻՈ

ՉԻՓԵՂՈՒՈ

ԼՄՅՄ

4

5

6

3

7

6

5

7

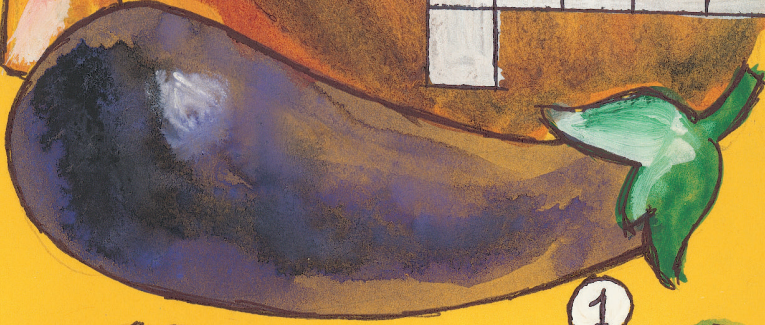

2

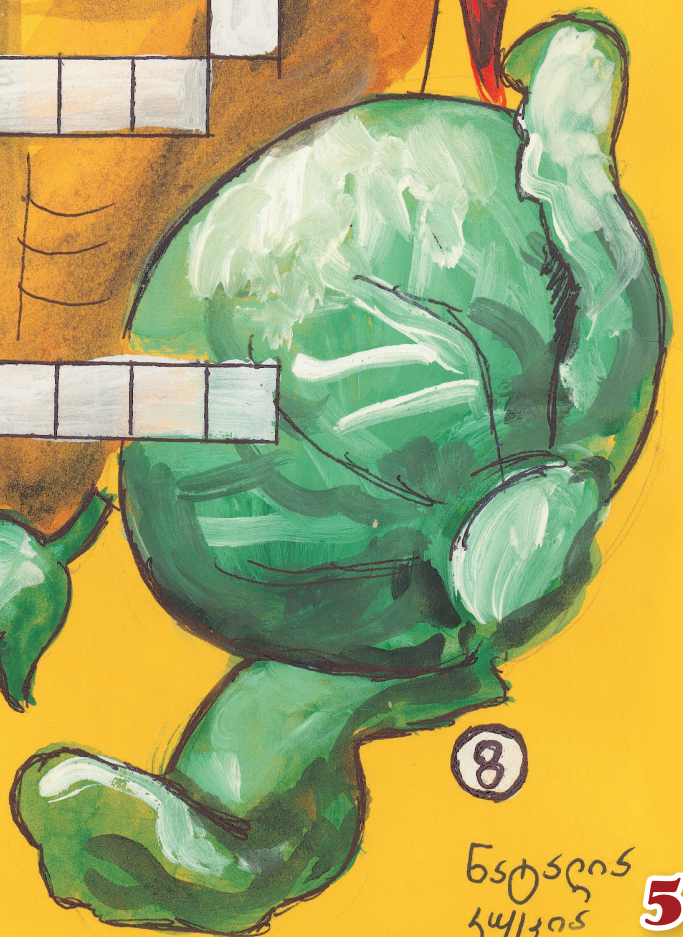

2

3

1

8

ფოთოლი

გაზაფხულზე დაიბადა. პატარა, საყვარელი, პუტკუნა. ისეთი ლამაზი იყო. სალათისფერი კაბა ეცვა. გარს უამრავი და-ძმა ეხვია. მზის სხივები ეალერსებოდნენ. ნიავი უნანავებდა. ცხოვრობდა ასე – ბედნიერი და უდარდელი.

ზაფხულში კიდევ უფრო დამშვენდა. გაიზარდა. სალათისფერი კაბა გაიხადა და მუქი მწვანე ჩაიცვა. ცხოვრებით ტკებოდა. შხაპუნა წვიმა პირს ბანდა. მზე ათბობდა. ქარში ცეკვავდა და მღეროდა. ხშირად სტუმრობდნენ ჭორიკანა ჩიტები და ახალ ამბებს უყვებოდნენ.

დადგა შემოდგომა. როგორ უხდებოდა ახალი წითელი კაბა. რა მშვენიერი იყო. თავმომწონედ იცქირებოდა ზემოდან.

შემდეგ აცივდა. ნიავი აღარ იყო სასიამოვნო. აღარც წვიმა ახარებდა. ჩიტებიც შემოეცალნენ. ერთ დღესაც მიმოიხედა და სულ მარტო იყო ხეზე. მისი და-ძმა ძირს ჩაცვენილიყვნენ. ფოთოლს შეეშინდა, აცახცახდა და რაც ძალი და ღონე ჰქონდა შეეცადა, ხეზე გამაგრებულიყო. ერთი ორი დღე კიდევ გაძლო, მაგრამ ბოლოს ძლიერი ქარი მოერია – თავი ვეღარ შეიკავა, თვალები მაგრად დახუჭა და ბზრიანით წამოვიდა დაბლა.

უცებ პატარა გოგონამ მოიბრინა. ფოთოლი აიღო და სხვა ფოთლების კონაში ჩასვა. – რა ლამაზია! – გაიფიქრა მან.

მეორე დღეს ფოთოლი გოგონას ნახატში გაცოცხლდა...

მხატვარი
თამთა მამუკელაშვილი

თამარ ნულუკიძე

სიცივის სეზონი

შენყვიტეს ლალი ჭიკჭიკი,
სევდა დაეტყოთ ჩიტებს;
მზე ღრუბლებიდან გვილიმის,
კაეშანს ასე გვიმხელს.

აცვივდა, სუსხმა იმატა,
შემოგვეჩვია წვიმა,
ოქროსფრად გადაიპენტა
ზურმუხტისფერი მიწა.

აღარც ბუღბუღი უგალობს
თავის იდუმალ სატრფოს,
გაფრინდა თბილი ქვეყნისკენ,
იქ სამშობლოზე დარდობს.

ზეცა შემკრთალა სიცივით,
ოქროსფრად ყვავის მიწა,
– ეს შემოდგომა მოსულა –
მადლიანი და წმინდა.

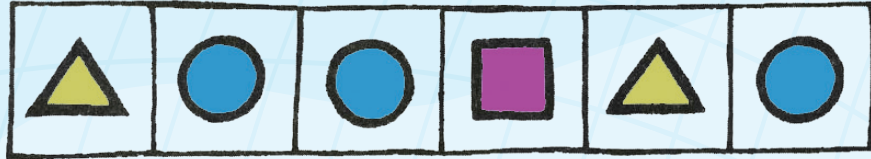
ლალი ჯაფარაშვილი

აღრიყულოი შემოდგომა

ულრანს ნითელ-ყვითელი,
ალაგ მწვანე ეცვა,
წყალში აჭრილ ლილისფრად
ცრიატებდა ზეცა,
გვერდებშემოკბეჩილი
კორდი ინვა გზის პირს
და უსმენდა მორჩილად
წეროების ყივ-ყივს...
ჯერ შორს იყო ზამთარი
სუსხიანი ქარით,
ტყეში შარიშურობდა
შემოდგომის დარი.

ემზადება საწნახელი –
ეყო მხარზე უქმად წოლა:
ზვარში გოდრით ჩადგა რთველი!
– წლის რა დროა? – შ.....

$$2 = \square + \square$$

$$4 = \triangle + \square$$

$$5 = \circ + \triangle$$

$$3 = \square + \circ$$

$$4 = \circ + \circ$$

გამოითვალე, რა ციფრს ალნიშნავს თითოეული ფიგურა და მიხვდები. რა ნომერზე რეკავს გოგო.

სახელისო ამოცანა

ყვავი კაკლის ხის ზევითა ტოტზე შემოჯდა და ერთ კაკალს ჩაუნისკარტა. კაკალი გაუვარდა. იმ ტოტის ქვეშ, ერთიმეორის მიყოლებითკიდევ სამი ტოტი იყო. ჩამოვარდნილმა კაკალმა მეორე ტოტიდან ერთი კაკალი ჩამოაგდო. ყოველი ჩამოვარდნილი კაკალი მის ქვემოთ, მომდევნი ტოტიდან კიდევ თითო კაკალს აგდებდა.

სულ რამდენი კაკალი დაეცემოდა მიწაზე?

მხიარული დღესი

ლელა ცუცქირიძე

დათვი და ჭუჭყარი

დათვი ხარშავს მურაბას –
ვაშლის, მსხლისას, უნაბის,
კოვზით უზის სუფრასთან
პანანინა ფუტკარი.
– რა ვქნა, თაფლი მომცა და
უარი ვერ ვუთხარი.

თიკანი

– არ მოგწყინდა, თიკანო,
ეს ამდენი კიკინი?
არაო, თავს აქნევს და
თან კიკინებს: კი, კი, კი.

ფოტოგრაფი ფისო

– ფოტოგრაფო ფისო,
სურათს უღებ ვისო?
– ჩემს მეგობარს, მორცხვად
სოროსთან რომ ზისო,
უკვე დიდი თავგია,
გახდა ერთი წლისო.

მხატვარი
თაა მიქაია

ნაქარგი ილუსტრაცია ეკუთვნის ავტორს

მზია მუქარიშვილი

მარტოიერი ჩიტები

ერთხელ პატარა გიგა თავდასისხლიანებულ ოფოფს წაანყდა. სანყალი მოღზე ინვა და უიმედოდ იყურებოდა ოდნავ გახელილი თვალებით. კეთილმა ბიჭმა მომაკვდავი ფრინველი სახლში წაიყვანა, ჭრილობაზე მალამო დაადო და რბილ საფენზე დაანვინა.

მეორე დღეს ოფოფი მოცოცხლდა, წამოდგა და გრძელი, წვრილი ნისკარტით ხორბლისმარცვლებიც აკენკა, რამდენიმე დღის შემდეგ კი შავ-თეთრზოლებიანი ფრთები დაიქნია, ფანჯრიდან გაფრინდა და ეზოში ხეზე შემოფჯდა; თითქოს კეკლუცობსო, ყელი მოიღერა და ლამაზი ქორორი გაშალა. უცებ ორი ჩიტი მოფრინდა, ოფოფს შემოუსხდნენ და ჟივჯივით გამოიკითხეს მისი ამბავი. ნელ-ნელა იქაურობა ფრინველებით აივსო.

– მიხარია, მეზობლად ასეთი კარგი ბიჭი რომ გვყავს! – თქვა ერთმა.

– ნეტავ, რამდენი წლისაა? – დაინტერესდა მეორე.

– ხვალ ხუთი წლისა ვხდები, – აჭიკჭიკდა გიგაც.

– ყოჩაღ, ჩვენი ენა გცოდნია! – გაოცდნენ ჩიტები.

– თუ დამეხმარებით, უკეთესად ვისწავლი!

– დაგეხმარებით! დაგეხმარებით! – აჟივჯივდნენ ფრთოსნები.

– მადლობელი ვიქნები! – გაუხარდა ბიჭს.

მეორე დღეს, რიჟრაჟზე, ჩიტები უჩვეულოდ აფუსფუსდნენ. გიგას სახლისაკენ გაემართნენ და აივანი ყვავილებით მორთეს, მაგიდაზე კი ლამაზად დაანყვეს მაყვალი, შინდი, თხილი, ნაბლი... საქმე რომ მოათავეს, მოაჯირზე ჩამომწკრივდნენ. მალე ახალგაღვიძებული იუბილარიც გამოჩნდა. გაოცებულმა მიმოიხედა, თავი სიზმარში ეგონა, ჩიტუნებმა კი მილოცვის სიმღერა ჩააჭიკჭიკეს. გიგას მშობლებმა ტკბილეული გამოიტანეს. ბიჭუნამ ტორტზე ანთებული სანთელი სულის ერთი შებერვით ჩააქრო.

მხატვარი
მალსაზ კუსაშვილი

– ყოჩაღ! ყოჩაღ! – შემოსძახეს ჩიტებმა. გიგას დედამ ტორტი დაჭრა და ყველას ჩამოურიგა.

– რა გემრიელია!

– ასეთი გემრიელი არაფერი გვიჭამია!

– იძახდნენ ჩიჩახვგაბერილი ფრთოსნები...

იფიჭივებს, ირუკრუკებს, იჭიკჭიკებს, იგალობებს და დამშვიდობების დროც დად-

გა. გიგა დაპირდა, რომ ამ ამბავს ყველას უამბობდა და ონავარ ბიჭებსაც სთხოვდა, ფრინველებისათვის შურდული აღარასოდეს ესროლათ – იმედი მაქვს, დამიჯერებენ და ისინიც დაგიმეგობრდებიანო.

– იმედი გვაქვს, ასე იქნება! – ჩაიჭიკჭიკეს ჩიტებმა, მასპინძლებს დაემშვიდობნენ, ერთა ერთას შემოჰკრეს და გაფრინდნენ.

თავსატეხი

რომელი ძალაქია?

დანერე ოთხი სიტყვა: **რაზა, ძორი, შარი, ბირი**. თითოეულ სიტყვაში შეცვალე თითო ასო, ისე, რომ მილო სხვა სიტყვა, ხოლო შეცვლილი ოთხი ასოსგან წაიკითხო საქართველოს ერთ-ერთი ქალაქის სახელწოდება.

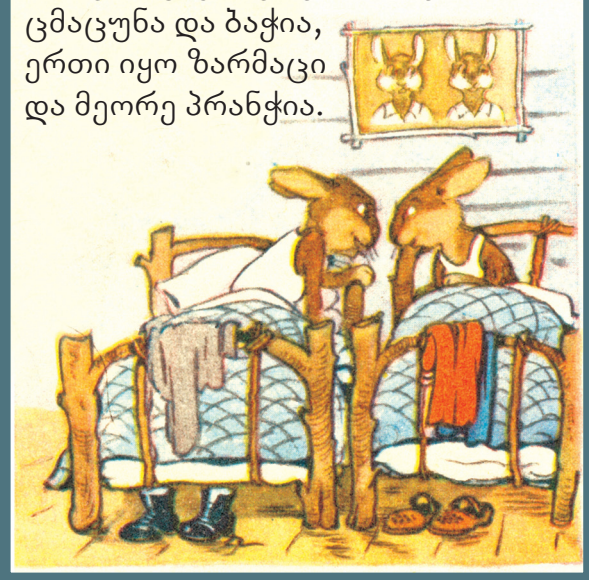
--	--	--	--

პაპის თავბადასაკალი

მხატვარი
ანდრო კანდელაკი

1

ძლიერ ჰგავდნენ ერთმანეთს
ცმაცუნა და ბაჭია,
ერთი იყო ზარმაცი
და მეორე პრანჭია.

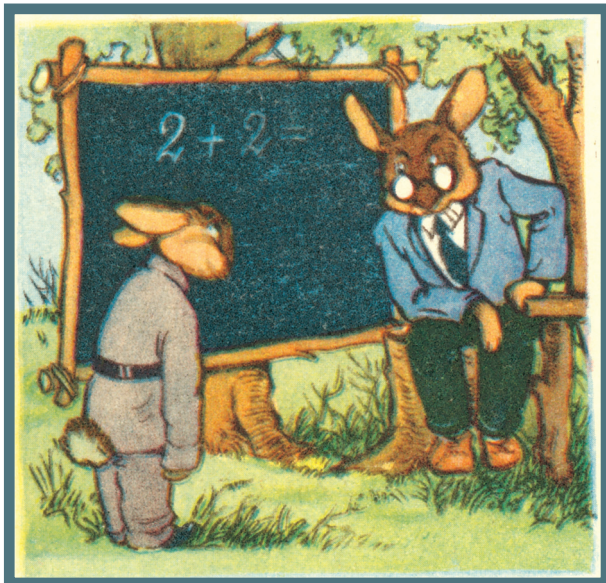

2

ერთხელ დილით ზარმაცი
გააღვიდა რადიომ,
და ძმას უთხრა: – ჩემს ნაცვლად
სკოლაში შენ წადიო.

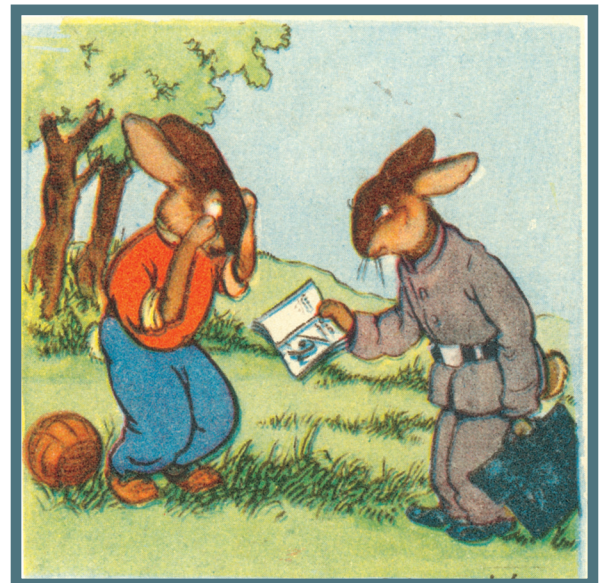
3

დაეთანხმა ბაჭია
თავი მაღლა ასწია,
გადაიცვა ძმის ფორმა
და სკოლისკენ გასწია.

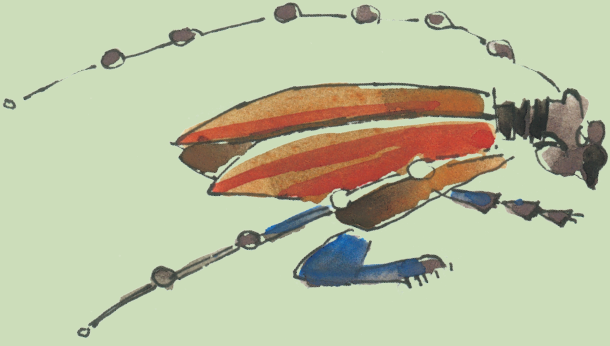
4

მაგრამ როცა დაფასთან
ხან „დასცხა“, ხან „სციოდა“,
პასუხს ვერ ახერხებდა
და ცრემლები სცვიოდა.

5

შინ მისვლისას ძმას უთხრა:
– ზარმაცი ხარ ნამდვილი,
მასწავლებლის შეცდენა,
არ ყოფილა ადვილი!

ბულდილი ირემასოჭო

თბილისში ჭრელფრთიანი შემოდგომა იდგა. სამსახურის შემდეგ სახლში ფეხით წასვლა გადავწყვიტე და ჩვენს აღმართ-დაღმართიან ქუჩებს გავუყევი, როცა ცოტათი დავილაღე, სკვერში ჩამოვჯექი. თვალი გაზონებისკენ გამექცა, რომლებიც ისეთი ლამაზი ყვავილებით მოერთოთ, რომ მათ სიმშვენიერეს მოჯადოებულებით შევაცქერდი. მოულოდნელად ჩემ წინ მძიმე ნაბიჯით მიმავალი ირემასოჭო შევნიშნე. თითოეულ ნაბიჯს დინჯად დგამდა და ლამაზრქებიან თავს აქეთ-იქით აქნევდა. მომეჩვენა, თითქოს ოხრავდა და ბოხი ხმით რაღაცას ბუტბუტებდა. გავოცდი, ხოჭოს ლაპარაკის გაგონება შეუძლებელია-მეთქი და გავიფიქრე, რომ მომეყურა. მზერა მაინც არ მომიშორებია. ირემასოჭომ სკამს ჩაუარა და იქვე ყვავილებში შეძვრა.

– მოვედი, მოვედი, – ჩაუბამბამა მწერმა.

ახლა კი მივხვდი, რომ მისი ხმა ნამდვილად არ მომჩვენებია — ახალა უკვე მკაფიოდ მესმოდა. ჩემს გაოცებას საზღვარი არ ჰქონდა, როდესაც იმ ადგილას სხვადასხვა ჯიშის უამრავი ხოჭო შევნიშე. მათ ამქარში რანაირ სახეობას არ ნახავდით: ფუნაგორიასა თუ ჭიამიას, ხარაბუზას თუ მუზეუმის ხოჭოს, მჭექარასა თუ ფოთლიჭამიას, ბზუალასა თუ ქერიჭამიას, უბრალო რწყილსა თუ მემარცვლიას... ყველანი სხვადასხვანაირები იყვნენ, მაგრამ მათ ერთი სახელი – ხოჭო აერთიანებდა.

თავყრილობა დამშვიდდა, მათ მუზეუმის ხოჭო გამოეყო:

– ხოჭოთ მეფევი! – თავი მოიდრიკა. – ჩვენი საძმო იმიტომ შევკრიბეთ, რომ ცუდი ამბავი უნდა გამცნოთ, შემდეგ თქვენი გადანყევილებაც გვითხარით, დიდო ირემავ!

– გისმენ, ბრძენო მუზეუმა, – ამოიროხროხა ირემასოჭომ.

– დღეს დილით წიგნსაცავში ვიყავი და უცებ ჩვენი დაუძინებელი მტერი, ხვლიკი ბოხმეჭა გამომეცხადა. კბილის გაკვრა მომიწოდო, მაგრამ დავუძვერი. ბევრი მდია, ბოლოს კუთხეში მიმიმწყვდია და თქვენთან ეს ბართი გამომატანა, – მუზეუმამ ფრთის ქვევიდან ქალაღდის პატარა გრაგნილი ამოიღო და ირემას გაუწოდა.

ჩემო პატარა მკითხველო, მიუხედავად იმისა, რომ შინ მეჩქარებოდა, ხოჭოთა თავყრილობას ველარ მოვწყედი, მინდოდა ყველაფერი ჩემი თვალთ მენახა და შემდეგ თქვენთვის მომეთხრო.

ჰოდა, ხოჭოთა მეფემ უსტარი გაშალა, ერთი ჩაახველა და საძმოს გასაგონად კითხვას შეუდგა:

– ირემასოჭოვ! ამ წერილს მე, თქვენი მოდგმის მსანსლავი ბოხმეჭა, გწერთ. თუ გასურთ, სახოჭოეთი მთლიანად არ გავაცამტვერო და გადარჩეთ, დღეიდან სადილზე თითო ხოჭო შემომწირეთ, რათა შევახრამუნო და შიმშილით აქოთქოთებული მუცელი დავინყნარო. პასუხი მაგ თქვენმა ბრძენმა მუზეუმის ხოჭომ შემატყობინოს! – ირემამ კითხვა დაამთავრა და ხოჭოთა ამქარს გადახედა.

– ჩემო საძმოვ, მე, როგორც ხოჭოთ მეფე, ბოხმეჭას ომს ვუცხადებ! – დასჭეკა შეკრებილებს. – ვისაც სურვილი გაქვთ, რომ ჩვენი ღირსება დაიცვათ და მხარში ამომიდგეთ, ჩემკენ მოინიეთ, ბრძოლის სტრატეგია შევიმუშაოთ.

– აქაურობას გავეცლები და ჩემიანებსაც თან გავიყოლებ, ბოხმეჭა ვერ მოგვაგნებს, – კარტოფილის ხოჭო თავყრილობას გამოე-

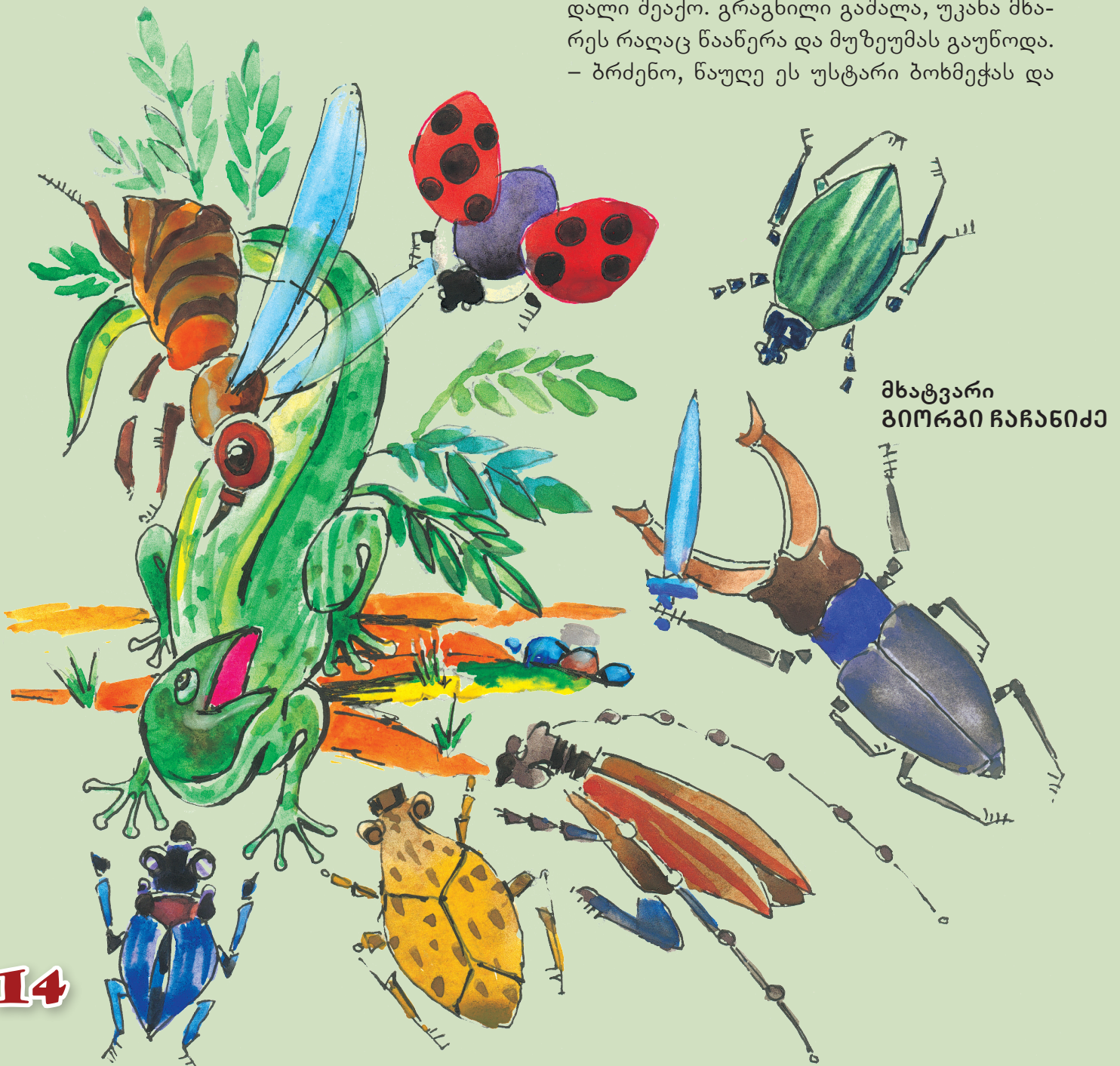
ყო და უკან გაბაჯბაჯდა. ფოთლიჭამიები და ქერქიჭამიებიც განერიდნენ იქაურობას. საძმოს დანარჩენმა წევრებმა მხდალებს თავსიცილი დააყარეს და ხოჭოთ მეფესთან მიჩოჩდნენ.

ამქარში ყველაზე მეომარი მჭექეარა ხოჭო გახლდათ. ზომით პატარა იყო, მაგრამ ისეთ იარაღს ფლობდა, როგორიც იქ მყოფთაგან არავის ჰქონდა და იცით, რა იყო ეს? მას შეეძლო უკანა ბოლოდან გამოეფრქვია სითხე, რომელიც ჰაერთან შეხებისას ბომბივით ფეთქდებოდა და საშინელ, უსიამოვნო სუნს გამოსცემდა.

– აბა, სარდალო მჭექეარავ, რას იტყვი?! – იკითხა ხოჭოთ მეფემ.

– დიდო ირემავ, ბრძოლის ველზე კბილებამდე შეიარაღებულ ას მჭექეარას გამოვიყვან, ყვავილებში ჩავმალავ და მტრის გამოჩენისას საკადრის პასუხს გავცემთ. იქამდე რწყილთა ასეული ბოხმეჭას ცხვირ-პირზე შეესევა, მწარედ დაკბენენ. ამ დროს ფუნაგორიათა მეზარბაზნეები ფუნის ბომბებს დაუშენენ. ჩვენს მეგობარ ფუტკრებთან ჭიამაია ვაფრინე, რათა მათი ესკადრილია მტერს ჰაერიდან დაესხას და ერთი გემრიელად დანესტროს, ამასობაში ჩემი რაზმიც წამოეშველება. ამხელა შეტევას ერთი ბოხმეჭა კი არა, ასიც ვერ გაუძლებს.

– ყოჩად, სარდალო, შენ ღირსეული მეომარი ხარ, მე შენით ვამაყობ! – ირემამ სარდალი შეაქო. გრაგნილი გაშალა, უკანა მხარეს რალაც წაანერა და მუზეუმას გაუნოდა. – ბრძენო, ნაუღე ეს უსტარი ბოხმეჭას და

მხატვარი
გიორგი ჩაჩანიძე

მარიამ ონიანი, 7 წლის

უთხარი, პირველი მსხვერპლი თავად ირემ-
ხოჭო იქნებათქო!

– ხოჭოთ მეფევ, თქვენ რომ რამე მოგივი-
დეთ, ჩვენ ვინლა მოგვხედავს? – შეშინებულმა
იკითხა მუზეუმამ.

– ბრძენო, ჩემი საძმოსთვის სიკვდილი მეა-
მაყება და სულაც არ მაშინებს. თუ მტერს არ
შევებრძოლეთ, რალა ხოჭოები ვართ?! გავიკე-
თოთ პეპლის ფრთები და სახოჭოეთი შევარცხ-
ვინოთ! – ჩაიროხროხა ირემამ.

მუზეუმის ხოჭომ გრაგნილი აილო და ბოხ-
მეჭასთან შესახვედრად გაეშურა. მეომარმა
რაზმებმა თავ-თავიანთი ადგილები დაიკავეს.
ირემახოჭო თითქოს მარტო დარჩა, გამოსაჩენ
ადგილას განთავსდა და მტერს დაუნყო ლოდინი.

ბავშვებო, იქაურობას მეც გაფაციცებით მი-
ვჩერებოდი, ძალიან მაინტერესებდა, ხოჭოთა
ჯარი ბოხმეჭას რას უზამდა. დიდხანს ლოდინი არ
დამჭირვებია – რამდენიმე წუთში ირემახოჭოს-
თან ხვლიკი მოსლიკინდა და ის იყო, კბილი უნდა
გაეკრა, რომ უამრავი რწყილი შეესია. კბენდნენ
და კბენდნენ დაბნეულ მტერს. ესეც არ აკმარეს
და უცებ ბოხმეჭას ფუნის ბომბები დაეყარა თავს,
ცოტათი დარეტიანდა კიდევ. სად იყო და სად
არა, ცაში მეომარი ფუტკრების ესკადრია გა-
მოზუზუნდა, დარეტიანებული მტერი ისე დანეს-
ტრეს, რომ მთლად გასივდა, ბოლოს მჭექარების
ასეული ამუშავდა და გასავათებულ ბოხმეჭას
ისეთი აფეთქებები მოუნყვეს, რომ სიქა გააცა-
ლეს — უკვე გაუნძრევლად ეგდო. შემანუხებელ-
მა ცუდმა სუნმა ჩემამდეც მოაღწია, მაგრამ ბრ-
ძოლის ველს თვალს ვერ ვამორებდი, მაინტერე-
სებდა, ეს ამბავი როგორ დამთავრდებოდა.

ხოჭოთ მეფემ მტრის თავი რქებში მოიქცია:

– რა გიყო, ბოხმეჭ, ეგ თავი გადაგიკვნიტო თუ
შეგვეშვები?! – ძალიან მკაცრად წაუროხროხა.

– მაპატიეთ, მაპატიეთ, – ძლივს გასაგონად,
საცოდავად წრიპინებდა ქვენარმავალი.

ასე დამთავრდა ომი ხოჭოთა გამარჯვებით
და ჩემო პატარა მეგობრებო, იცით, რა გამახსენ-
და: ძალის ერთობას წინ ვერაფერი აღუდგება.

ახლა სახლის გზას გავუყვები, თქვენ უკვე
იცით, რაც მოხდა, მაგრამ ამ ამბავს ჩემს ნოდა-
რიკოსაც ხომ უნდა მოვუყვე?!..

პატარა მარიამი იუბილარია.
ჭურნალი „დილა“ დაბადების
დღეს ულოცავს და
წარმატებებს უსურვებს.

კულა-კულა აქებები

მხატვარი
კანო ფრანგიშვილი

ნინო ქოქოსაძე

ცისარსულა

გათვლა

რა ფერია ვარ-დი?
ნი-თე-ლი.
შენ გავარდი
პირ-ვე-ლი.

მანდარინი?
ნა-რინ-ჯი.
შენც მიჰყევი
ნა-ბი-ჯით.

ახლა ცისარ-ტყელა-ზე
ყვითე-ლია ფე-რი.
დადგა შენი ჯე-რი.

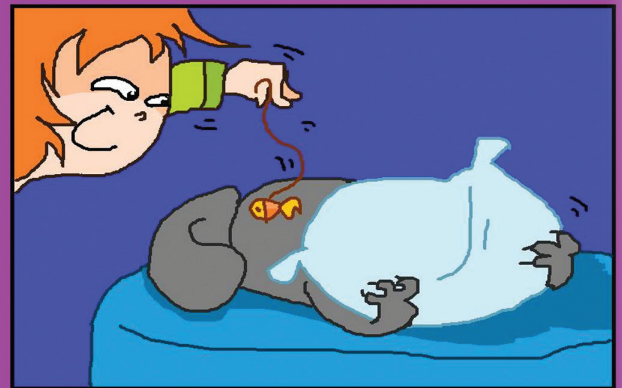
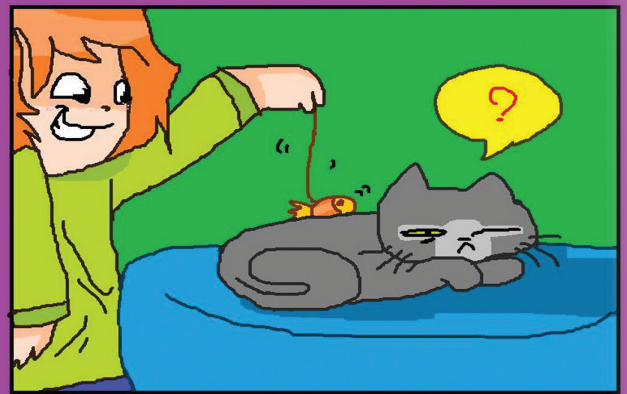
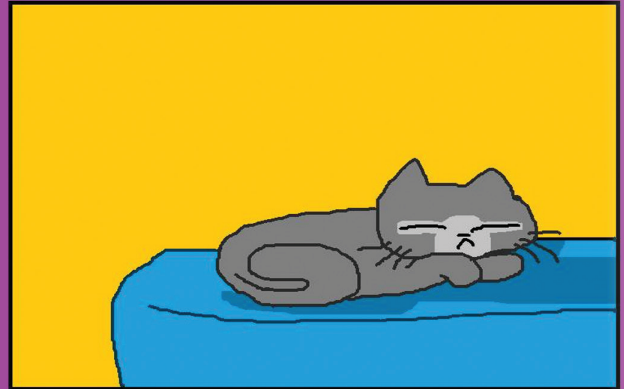
მერე მოდის
მწვა-ნე.
შენც გადიხარ მა-ლე!

ცის-ფერია ზე-ცა.
ახლა გადის ე-სა!

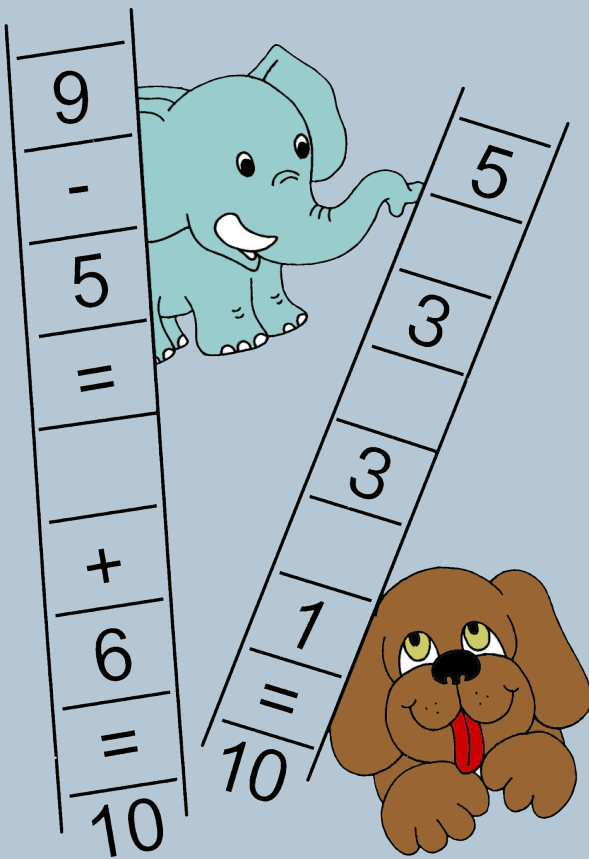
ლურჯი არის ზღვა.
ვინ-ლა დარ-ჩა სხვა?

იის-წფე-რი მე-ლა-ნი.
ვი-მა-ლე-ბით
ყვე-ლა-ნი.

დაიხუჭე შენ!

კულა-კულა პატარების სიფხვანე

ჩასვი გამოტოვებულ უჯრებში ციფრები ან მოქმედების ნიშნები ისე, რომ ბოლოს ორივე სვეტში მიიღო 10.

სახლისო მათემატიკა

ფანქები

თუმცა ფანქრები ერთად ჰქონდათ
მზიას, დიტოს, გელას,
მაგრამ განა თანატოლად, -
მეტ-ნაკლები ყველას!
მაგრამ მზია თუ ერთ ფანქარს
მისცემს მის ძმას - დიტოს,
მაშინ ზუსტად თანატოლი
გაუხდება თითოს.
ამოცანის პირობები
ხომ გაიგე,
ჰოდა -
აბა, მიხვდი: ცხრა ფანქარში
ვის რამდენი ჰქონდა?!

წუნუ კამუკაპვილი

უელობომა

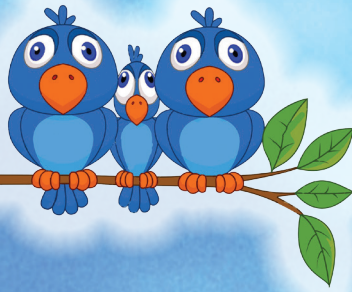
რა ფერების ციმციმია
ჩვენს ბაღში თუ ბაღაში,
ყველა გარეთ გამოსულა,
ალარავინ დარჩა შინ.
გვილიმიან: ვაშლი, მსხალი,
ატამი და ყურძენი...
შემოდგომა დავხატე და
სიმღერებიც ვუძღვენი.
წითელ-ყვითელ-წარინჯისფერს
ვერაფრით ვერ ველევით.
მზემ მოხვია დედამინას
თავის თბილი ხელები.

გადამფრენი ფრინველები

შენ იცი, რომ ბევრი ფრინველი გამოსაზამთრებლად თბილ ქვეყნებში მი-
ფრინავს.

საოცარი სანახავია გაზაფხულის ან შემოდგომის გადამფრენისას ცაში
სოლისებურად მოძრავი ფრინველთა გუნდი: როგორც წესი, ასეთი ფორმით
დიდი ზომის ფრინველები – წერო, ყანჩა, გარეული ბატი, გარეული იხვი და
გედი მოგზაურობენ. შორ ქვეყნებში მიემგზავრებიან: მერცხალი, მწყერი,
გუგული, ბულბული, ტოროლა...

ადრეული გაზაფხულიდან ისინი თავის მშობლიურ მხარეებს
უბრუნდებიან გასამრავლებლად – ბარტყების გამოსაჩეკად. იწყებენ
მიტოვებული ბუდეების აღდგენას, ზოგიც ახლის მშენებლობას, დე-
ბენ კვერცხებს, ჩეკენ ბარტყებს, შემოდგომაზე კი ისევ თბილი ქვეყ-
ნებისკენ მიეშურებიან.

ჩვენს ქვეყანაში ყველაზე ცნობადი და პოპულარული
გადამფრენი ფრინველი **მერცხალია**, ამიტომაც არის,
რომ მისი გამოჩენა ცივი ზამთრის შემდეგ გაზაფხულის
დადგომის ნიშანია. მერცხალს ერთგვარ სინოპტიკოსა-
დაც მიიჩნევენ, მისი მიწასთან ახლოს ფრენა მოახლოე-
ბულ წვიმას მოასწავებს.

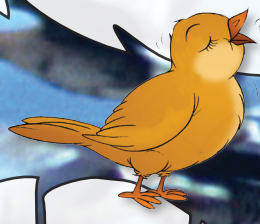

იცი თუ არა, ჩემ..

მწყერი ყველაზე პოპულარულია ნადირობის მოყვარულთა შორის. იგი ერთ-ერთი ყველაზე ცნობილი ქართული ანდაზის პერსონაჟიცაა: „არა შეჯდა მწყერი ხესა, არა იყო გვარი მისი“, ანუ რაც შენი საქმე არ არის, ის არ უნდა აკეთო.

ბულბული ყველაზე ტკბილად მგალობელი პანანინა ჩიტია. განსაკუთრებული ნიჭის მქონე მომღერლებზე იტყვიან ხოლმე, ბულბულივით ხმა აქვსო.

გუგული ცნობილია თავისი სიზარმაცით: მას საკუთარი ბუდის აშენება ეზარება და სხვის ბუდეში დებს კვერცხებს. გამოჩეკის შემდეგ, ხშირ შემთხვევაში, მისი ბარტყი უფრო დიდი და ძლიერია, ვიდრე ბუდის პატრონის ბარტყები, რის გამოც „მდგმურები“ დროთა განმავლობაში სათითაოდ ყრიან ბუდიდან და იქაურბის ბატონ-პატრონი ხდებიან.

წერი სამხრეთ საქართველოში ოჯახის მფარველად და წმინდა ფრინველად მიიჩნევა, აკრძალულია მასზე ნადირობა. განსაკუთრებით შთამბეჭდავია სახლის სახურავებსა და ელექტროგადამცემ ბოძებზე მათი უზარმაზარი ბუდის ნახვა.

ტოროლა მცირე ზომის მგალობელი ჩიტია. ითვლება, რომ ტოროლები ყველაზე ადრე იღვიძებენ და თავისი გალობით გარემოსაც აფხიზლებენ.

შარადა

გემზე უფრო პატარაა,
ცურვა იცის წყნარი;
მას წამყვანის ხელი მართავს,
აქანავებს ქარი.

პირველ მარცვალს დაიხსომებ
გონიერი ბავშვი,
(დანარჩენი საცურაოდ
გადავუშვათ წყალში).

ცხენი კუდით დაატარებს,
ხშირად წნავენ მახედ,
წინა ასო მოფიქრებულს
სწრაფად მიუმატეთ...

გარეული ცხოველია,
დაბაჯბაჯებს ხვნეშით,
ბოლო ორი ასო გვინდა
(სხვა დატოვეთ ტყეში).

რაც დავწერეთ, შევაერთოთ,
ნუ ვიფიქრებთ დიდხანს,
საახალწლო სტუმარია,
ბავშვებს ძლიერ გვიყვარს.

გამოცანები

ხან ჭიაა რქებიანი,
ხან პეპელა ფრთებიანი!

ჭიხვინა და პანანინა –
მუდამ დახტის დედის წინა!

ერთი რამე რკინისა
დარაჯია ბინისა!

*

ცივია და ტკბილი,
არ სჭირდდება კბილი!

*

სცემენ დაბლა, ხტება მაღლა,
მან არ იცის, რაა დაღლა!

*

წვეტიანი და თავბრტყელა
თავში ჩაქუჩს ურტყამს ყველა.

ოთარ სურგულაძე

გამოიწეხო უუხნარი „დილა“

რათა ცხოვრება გაგიბრწყინდეთ, ვით ცისკრის დილა, ბავშვებო, გირჩევთ, რომ იკითხოთ ჟურნალი „დილა“, ყველა ნომერი ხელთ გეჭიროთ, როგორც სანთელი, დიახ, სიბნელის დამთრგუნველი და დღენათელი!

ქეთევან
ხუბარაშვილი

მთავარი რედაქტორი **დოდო ნიჟინიძე**
ნახატი ყდაზე: ანა კანდელაკისა
მის.: ზანდუკელის ქ. 1, ტელ.: 2 93 69 77
<http://www.dila.ge>, ელ-ფოსტა: dila1904@yahoo.com, facebook: საბავშვო გამომცემლობა დილა
ფასი: 2.50 ლარი

ჟურნალი გამოდის საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტროსა და სსიპ „მწერალთა სახლის“ მხარდაჭერით.

